dat ook de ziel van Christus gekomen is tot aan die plaatsen, waar de zondaren gepijnigd worden, opdat hij degenen van de smarten verlossen zou, die hij oordeelde naar zijn ons verborgen gerechtigheid, dat verlost moesten worden. Want hoe zou anders te verstaan zijn, wat gezegd is: wien God uit de dooden heeft opgewekt, de smarten der inferi ontbonden hebbende, omdat hij door hen niet kon gehouden worden, tenzij dat we aannemen dat hij ontbonden heeft de smarten van enkelen in de inferi door die macht, waardoor hij de Heere is, voor wien alle knie zich buigt dergenen die in den hemel, die op de aarde en die in de inferi zijn, door welke macht hij ook niet kon gehouden worden van die smarten, welke hij ontbond. Want ook Abraham en die arme, die in zijn schoot was, d.i. in het verborgene van zijne ruste, was niet in de smarten, want tusschen hunlieder rust en die smarten der inferi lezen we dat er een groote klove gevestigd was en zij worden niet gezegd in de inferi te zijn geweest". Na hierop de woorden van Luc. 16 te hebben aangehaald, laat hij er op volgen: „Wij zien derhalve, dat van de inferi geen melding is gemaakt in de rust van den arme maar wel in de straf van den rijke. Ook het woord, dat Jakob tot zijn zonen sprak: gij zult mijne grijsheid met smart naar de inferi doen nederdalen, schijnt meer gesproken te zijn uit vrees, dat hij door te groote droefheid zoo terneergeslagen zou worden, dat hij niet naar de rust der gelukzaligen maar naar de inferi der zondaren zou gaan. Voorts, gelijk ik gezegd heb, heb ik nog niet gevonden en zoek ik nog en is mij in de canonieke Schriften althans nog geen plaats voorgekomen, waar het woord inferi in goeden zin genomen wordt". Ook in het daarop volgende hoofdstuk herhaalt Augustinus dit gevoelen; waarbij hij er met nadruk op wijst, dat Christus in zijn woord tot den moordenaar aan het kruis dezen niet de *inferi*, waar de straffen der zondaren zijn, maar het Paradijs belooft. Het is dus duidelijk, dat Augustinus in dit heele betoog zich juist richt tegen hen, die de *inferi* of het *infernum* in neutralen zin opvatten, en op grond van de uitspraken der Schrift het infernum verstaat alleen van de *strafplaats der goddeloozen*. Nu mag niet elk argument, dat Augustinus hier aanvoert, juist zijn en ook zijn opvatting, dat Christus in de hel is nedergedaald om daaruit enkele zondaren te verlossen, mist zeker elken Schriftuurlijken grond, maar hoofdzaak is, dat Augustinus hier uitdrukkelijk afwijst en bestrijdt het gevoelen, dat de *inferi* een algemeen doodenrijk zouden zijn. Het woord infernum beteekent bij hem zonder eenigen twijfel de *hel*, en in dien zin vat Augustinus ook het artikel: descensus ad inferos op. De bewering, dat de beteekenis van infernum als *hel* eerst veel later zou zijn opgekomen, bij de Kerkvaders nergens zou gevonden worden en met het geloofsartikel van de nederdaling naar de inferi niets zou te maken hebben, is dus zeker niet vol te houden.

Leestafel.

1. P. A. E. Sillevis Smitt, v. d. m. De Rotssteen wiens werk volkomen is. Afscheidspredicatie gehouden te Rotterdam in de N. Westerkerk op den 5den April 1910. Rotterdam — J. C. Groenewegen — 1910.

Deze preek verdient, dat ik er hier de aandacht op vestig en dat wel niet alleen om de omstandigheid waaronder zij werd gehouden, maar ook om haar inhoud en vorm.

Voor de, door God zoo veelzijns gezegende en daarom zoo bloeiende Gereformeerde Kerk in de tweede stad des rijks, was de Dinsdagavond der vorige week, toen zij saamkwam in haar bedehuis in de Ammanstraat, een ure van dankbaar gedenken, maar ook van diepe droefheid.

Het was toch de ure waarin haar begaafde en door haar zoo geliefde prediker zijn woord van afscheid tot haar sprak en juist, omdat zij gedacht aan het vele goede wat de Heere in de veertien jaren dat hij haar herder en leeraar was geweest, in hem had geschonken, was de scheiding des te smartelijker.

En niet minder dan voor de Gemeente moet voor den prediker die ure in de N. Westerkerk een van dankend gedenken, maar ook van innig smart-voelen zijn geweest. Want de band in Rotterdam tusschen leeraar en gemeente trok hier wederkeerig.

Ik weet het bij ondervinding, dat Rotterdam is een „leeraarlievende Gemeente"; dat de voeten desgenen, die tot haar zegt: uw God is Koning! haar liefelijk zijn. En ik weet, dat deze bood schapper des vredes, die haar op zoo uitnemende wijze het goede heeft geboodschapt en het heil heeft doen hooren, die haar noemt „mijn blijdschap en kroon", in de genieting harer liefde gelukkige en gezegende dagen heeft gekend.

Ik versta het dan ook wat in de ziel van dezen broeder moet zijn omgegaan, toen hij op dien, voor hem nu onvergetelijken lenteavond van 5 April, vóór zijn vertrek naar de Kerk van Amsterdam, in de Nieuwe Westerkerk, dat machtig en prachtig kerkgebouw waarmee het enthusiasme uit de eerste dagen der Doleantie zich, als eens dat van Maria met haar zeer kostelijken nardus, een monument heeft gesticht, — zijn laatste woord tot zijn gemeente sprak.

En dit laatste woord, deze afscheidspreek, heeft Ds. Sillevis Smitt thans in druk doen uitgaan.

Hiermede heeft hij allereerst de Kerk van Rotterdam een dienst gedaan.

Ik kan mij zoo denken hoe ze het dáár, na het te hebben gehoord, vooral in deze dagen, nu de smart van de scheiding nog zoo sterk wordt gevoeld, zullen lezen en herlezen. Maar ook hoe, nog tot in lengte van dagen, deze afscheidspreek van Ds. Smitt met eerbiedige liefde als 'n schat zal worden bewaard. Bewaard vooral in de kamertjes van de kleinbehuisden, op de boekenhangertjes en in de kastjes, tusschen „oude schrijvers" en „andere preeken van Ds. Smitt". En nog na lange, lange dagen zullen oude stramgeworden tobbers en zwoegers, afgewerkte mannen en afgesloofde moedertjes, als ze vertellen aan een nieuw geslacht, dat Smitt in Rotterdam niet gekend heeft, van den zegen „dien zij over jaren onder hem hebben gehad", — strompelen naar de kastjes en hungertjes en met bevende handen haar grijpen en met 'n: „kijk en daar heb je nu nog zijn laatste, die over den Rotssteen", haar toonen, — deze dán geel geworden, door het vele lezen beduimelde preek.

Maar, ook aan ons Gereformeerden buiten Rotterdam heeft Ds. Sillevis Smitt met de uitgave van dezen predicatie een dienst gedaan.

Aan de Kerk van Amsterdam, wier prediker hij thans is geworden, omdat zij, die wel wist dát deze dienaar des Woords het Woord van haar God verkondigt, er nu ook uit kan zien hóé hij dat doet.

Aan alle gereformeerden in ons vaderland en daarbuiten, omdat in haar een stuk werk wordt geboden, dat naar vorm en inhoud zoo veel te genieten geeft.

De vorm toch is, gelijk men van dezen in de homiletische kunst zoo wel ervarene gewoon is, uitnemend.

Zoowel de klip van het al te subjectieve, als die van het al te objectieve waarop, onder dergelijke omstandigheden, de prediker zoo licht vastraakt als hij de andere ontzeilt, is hier met vaardigheid vermeden.

Thema en dispositie zoo juist, dat mij dunkt een homileet van professie, er zijn goedkeuring niet aan zal onthouden.

En de inhoud zelf boeit u van het begin tot het einde.

De gelukkig gekoren tekst uit Mozes' lied, in Deutermonium 32 ons bewaard: *Hij is de Rotssteen wiens werk volkomen is*, wordt in die eigenaardige, gewijde en toch nooit gemanieerde taal waarin Smitt preekt, in al zijn volheid ontvouwd en met die rijke kennis, welke deze prediker van het kerkelijk en geestelijk leven heeft, naar den eisch van een afscheidsure, toegepast.

Het is een overpeinzing *van de heerlijkheid Gods in zijn werk*, die om haar teerheid en diepzinnigheid u onder het lezen weldadig aandoet, en uw ziel verheft.

2. A. J. Drewes. Van een grooten steiger en van een klein huis. Met een inleidend woord van Dr. J. H. Gunning Wzn. Amsterdam, Akkeringa 1909.

De heer Drewes is hoofd eener Christelijke School te Amsterdam en schreef, onder het initiaal D, in de laatste jaren artikelen in het Christelijk Schoolblad.

Op raden en dringen van Dr. Gunning, Schoolopziener in het District Amsterdam, die het jammer zou hebben gevonden wanneer deze stukken in het Christelijk Schoolblad begraven bleven liggen, heeft hij ze thans in boekvorm uitgegeven.

Als titel koos hij: Van een grooten steiger en van een klein huis, zeker meer pakkend dan wel duidelijk.

Hij had ook kunnen kiezen: Gedachten over de hervorming van ons lager onderwijs, en dit ware dan zeker meer duidelijk dan wel pakkend geweest.

Het duidelijke met het pakkende te vereenigen, door te kiezen de twee titels met een *of* er tusschen, ging echter — ik erken het — heelemaal niet.

Doet te veel denken aan een tooneelstuk uit den tijd van onze grootouders; aan zoo iets als: Moederliefde en hondentrouw of de moord in het bosch van Bondie — en met zoo'n titel ben je tegenwoordig al dadelijk weg.

Een titel is voor het succes van 'nboek minstens de helft.

En deze schrijver die z'n menschen kent, wist wat hij deed.

En wat hij deed met zijn titel is, niet als bij velen, maar het succes beoogen, doch ook 'n heel louter en trouw doen.

Hij geeft een pakkenden titel bij een waarlijk pakkend boek. Ik, die van de methodiek van „ons lager onderwijs" absoluut geen verstand heb, en dus over „de hervorming" daarvan, om goede redenen, liever niet mee praat, ben door dit boek zoo gepakt, dat ik het met groot genoegen heb uitgelezen en, al ben ik er nu ook geen paedagoog door geworden, toch veel door geleerd heb.

Zooveel heb ik er uit begrepen, dat ons lager onderwijs, altijd volgens Drewes, nog niet is wat het wezen moet.

De School is voor het leven, dat wist ik al lang, maar van Drewes heb ik geleerd, dat zij bij ons niet genoeg bouwt voor het leven.

„Vroeger, bij het bouwen van huizen, maakte men veel werk van den steiger. Hoe grooter huis, hoe meer steigerwerk".

„Nu is het net omgekeerd. Hoe grooter huis, hoe minder steiger."

Doch zoover zijn wij in onze school volgens hem nog niet.

„Wij bouwen lustig steigers en nog eens steigers, en hameren en schaven aan onze steigers, dat het een lust is, ons huisje blijft echter in den regel bitter klein, als het er komt."

„Zonder beeldspraak: wat doen wij in de school veel nutteloos, overbodig en dus schadelijk werk?"

Dit uit het begin van het eerste artikel: Steigerwerk, — waarin dat alles dan in betrekking tot de methodiek, die tegenwoordig bij het onderwijs in lezen en schrijven en rekenen en al de andere vakken gevolgd wordt, in bijzonderheden is uitgewerkt.

Altemaal dingen, die ik eerlijk gezegd, nog zoo niet wist.

En met dit al is Drewes toch allesbehalve een methode-verachter.

In alle bescheidenheid beveel ik de lezing van dit boekje aan bij de mannen van het vak.

Maar ook bij anderen, die als ik, wèl zullen doe met niet voor specialiteiten op dit gebied te poseeren.

De lezing van dit boek doet u „kennis maken met de zeer belangwekkende beschouwingen van een begaafd, belezen, welbespraakt en ervaren schrijver, man van nadenken en man van de praktijk beide, die zijn gedachten over de hervorming van het onderwijs — zijn dagelijksch brood — in een aangenaam en oorspronkelijken vorm weet te kleeden", zooals Gunning wel niet zeggen wilde, maar in zijn Ter Inleiding dan toch zegt.

Laat mij er aan toevoegen, dat gij uit dit met zaakkennis en toch amusant geschreven boek niet alleen van de dingen der school, maar ook van het leven, veel kunt leeren.

Er staan niet opgeestige en zeer rake dingen in. Zoo b.v. waar de schrijver het heeft over: *algemeene* ontwikkeling en dan zegt: „In den besten druiventros vindt ge nog van die kleine druifje niets grooter dan een erwt." Of waar hij, naar aanleiding van het doceeren aan stadskinderen wat alleen voor buitenkinderen belangrijk is, zijn lezer voor de waag stelt: „waarvoor zal een aanspreker de geheimen van het wafelbakken leeren?"

Ik ben het, door mijn ervaring met dit boek, volkomen eens geworden met den heer Gunning: „Gij kunt het opslaan waar gij wilt: denn wo ihr's packt, da ist es interessant".

Uit de Pers.

In *De Rotterdamsche Kerkbode* schreef Dr. B. Esser onlangs om aan te dringen op steun voor de medische Zending van Ds. Otte in China. Mej. H. S. S. Kuyper brengt hiertegen haar bezwaren in, in het volgende ingezonden stuk, dat we ook onzen lezers onder de oogen brengen:

Hooggeachte Redactie!

Vergun mij, naar aanleiding van het in uwe *Kerkbode* opgenomen stuk van Dr. B. J. Esser, missionair predikant te Poerbolinggo, een enkele opmerking te maken.

Dr. Esser behandelt in dat stuk de reeds meermalen te berde gebrachte quaestie, of Nederlandsche Christenen Dr. Otte's *Amerikaansche* zendingswerk in *China financieel* moeten steunen. Dr. Esser beantwoordt die vraag bevestigend en wekt zelfs op tot het geven van geld aan dat zendingswerk.

Ik kan het met deze beschouwing niet eens zijn. 1)

Dr. Esser grondt die beschouwing onder meer op de mogelijkheid, »dat Nederland over niet zoo heel langen tijd zijne kolonien aan China zal kwijtraken."

M.i. is deze redenatie in strijd met den Gereformeerden levensregel, dat wij ziende moeten zijn in het gebod, maar blind in de uitkomst. Wat zou men denken van een schoolmeester, die om de mogelijkheid dat Nederland over niet zoo heel langen tijd aan Duitschland zou komen, zijn leerlingen maar vast Duitsch liet leeren en ze geen onderwijs meer gaf in de Hollandsche taal?

Wat God in Zijn raad over ons land en onze kolonien besloten heeft is — Gods zaak. »De verborgene dingen zijn voor den Heere onzen God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en onze kinderen."

Die geopenbaarde dingen ten opzichte van onze zending zijn, dat wij een klein en zwak landje zijn, aan wie door God reusachtige kolonien zijn toevertrouwd. Alleen onze Oost-Indische bezittingen zijn 45 maal zoo groot als ons land, en hebben ruim 6 maal zooveel inwoners.

Wat doen wij ten opzichte van de zending voor die 32 millioenen heidenen en mahomedanen? Ge vindt het antwoord op die vraag zoo weisprekend en duidelijk mogelijk op blz. 72-74 van het *Nederlandsch Zendingsjaarboekje voor* 1910. Ik ontleen er het volgende aan:

De Protestantsche bevolking van Nederland geeft gemiddeld 15 cent per jaar voor de zending. En wat zijn de resultaten? Over een grondgebied, zoo groot als Friesland, Groningen en Drenthe (met veel minder inwoners) — één predikant met zeven helpers. Of in cijfers: in Indië is 1 zendeling op de 161.000 inlanders.

Deels spreekt er in deze cijfers *schuld*; deels het natuurlijk gevolg van de *onmogelijkheid*, waarin het kleine Nederland verkeert, om zijn kolonien naar behooren te helpen. Gelukkig *worden* wij dan ook geholpen door andere landen. Duitschland helpt ons met zijn Rheinische Missionsgesellschaft op Sumatra en met de Salatiga-zending op Java. En dat is rationeel. Duitschland is een groot en machtig rijk, dat 64 millioen inwoners heeft en zoo goed als geen kolonien.

Ik begrijp niet, hoe men, met deze feiten voor oogen, ooit kan meenen, dat Nederland geroepen zou zijn, om een *Amerikaansche* missie in *China financieel* te steunen. Het zou zijn, alsof een arme moeder met twaalf kinderen, die met den besten wil ter wereld niet rond kan komen, hulp ging geven aan haar rijke buurvrouw, die slechts drie kinderen te verzorgen heeft.

Want Amerika is een rijk en reusachtig land met schier geen kolonien. De Amerikaansche Christenen geven *koninklijk* voor de zending en helpen overal. Wat de verslagen der onderscheiden Zendingsvereenigingen publiceeren omtrent de ontvangen sommen, de opgerichte gebouwen, de aantallen uitgezonden missionaire arbeiders, overtreft verre wat wij gewoon zijn te doen. Amerika is een van die landen, die in de termen zouden vallen om *ons* te helpen — maar wij toch waarlijk niet Amerika!

Waarom vraagt Dr. Otte, die in zijn eigen rijke vaderland ruimschoots kan krijgen wat hij voor zijn hospitaal noodig heeft, het geld voor dat hospitaal in een landje als Nederland, welks reusachtige kolonien smeeken om hulp, die zij maar niet krijgen kunnen? Dr. Esser spreekt van de »enkele guldentjes", die naar China vloeien. Er is in 't vorig jaar tusschen de 5 en 6 duizend gulden uit Nederland naar China gegaan. Er is geen zendingspost in onze eigen kolonien waar deze aanzienlijke som niet als een gebedsverhooring ontvangen zou zijn.

Ter voorkoming van alle misverstand, wensch ik er den nadruk op te leggen, dat ik uitsluitend 't oog heb op het *financieel* steunen van Dr. Otte's zendingswerk in China. Het is een heerlijk werk, dat deze begaafde zendeling-arts daar verricht, en zoowel voor dat werk als voor zijn persoon heb ik sympathie en bewondering. En zoo zijn er duizenden in ons land. En als wij bidden »Uw Koninkrijk kome", omvat die bede het gansche werk der uitwendige zending, en dus ook Dr. Otte's Amerikaansche zendingswerk in China. En er over lezen en er lichtbeelden van zien, waarom niet? Onze belangstelling in en onze kennis van de uitbreiding van Gods Koninkrijk over de gansche aarde kan nooit genoeg vermeerderd worden.

Maar ons *geld*, het *Nederlandsche* zendingsgeld, komt onze *eigen* kolonien toe — onze eigen kolonien, die God ons schonk in den worstelstrijd met Spanje, en die wij tot onze schande eeuwen lang in de eerste plaats gebruikt hebben om haar materieele schatten ons toe te eigenen. Eerst in den laatsten tijd beginnen onze oogen open te gaan voor die eeuwenoude schuld niet alleen, maar ook voor de grootsche taak, die God ons, in die onafzienbare velden »wit om te oogsten", heeft toevertrouwd.

Gehoorzaamheid is beter dan offerande. Het batig saldo van den laatsten Otte-Avond in Dilligentia te den Haag heeft *f* 60.29 bedragen. De collecte bracht *f* 30 — op. Zie, hooggeachte Redactie, indien op dien leerzamen en genotvollen avond, de hoorders er diep van doordrongen waren geweest, in hoevele landstreken van onze *eigen* kolonien, zulk een hospitaal een antwoord zou brengen op het kermen van duizenden, die in geestelijke en lichamelijke ellende omkomen — en dan hun gaven voor *zulk* een hospitaal hadden bestemd, dan, maar ook alleen dan, zou zulk een »Otto-Avond" mijn onverdeelde sympathie hebben.

Met beleefden dank voor de plaatsing dezer regelen,

Hoogachtend,

Uwe dw.
H. S. S. KUYPER.
Presidente der Vereeniging »Dr. Scheurer's Hospitaal".

1) Reeds tweemaal verhief ik er mijne stem tegen, in het vierde jaarverslag der »Dr Scheurers Hospitaal"-Vereeniging, blz. 31—33, en in het tiende Jaarverslag dier Vereeniging, blz. 11—13.

Officieele Berichten.

Classis 's-Gravenhage.

De Kerkeraad der Gereformeerde Kerk van 's-Gravenhage bericht, dat de classis 's-Gravenhage, D. V., vergaderen zal te 's-Gravenhage, gewone tijd en plaats, op Dinsdag 10 Mei a.s. Punten voor het agendum worden ingewacht vóór Dinsdag 26 April e. k. bij den scriba, Van Speykstraat 105, 's Gravenhage.

Namens den Kerkeraad voorn.
C. Lion Cachet, *scriba*.

Provinciale Synode van Noord-Holland.

De Kerkeraad der Geref. Kerk te Enkhuizen maakt bekend, dat de Provinciale Synode van Noord-Holland dit jaar zal gehouden worden D. V. Woensdag 15 Juni a. s. in de Geref. Kerk te Enkhuizen.

De namen der afgevaardigden en de punten voor het agendum gelieve men in te zenden vóór Woensdag 11 Mei aan het adres van den eerstondergeteekende.

Namens den Kerkeraad voorn.
N. Groot Szn., *praeses*.
A. de Boer, *scriba*.

Enkhuizen, 12 April 1910.

Particuliere Synode van Gelderland.

De Particuliere Synode van Gelderland zal D. V. gehouden worden Woensdag 1 Juni te Nijkerk.

Opgave van de namen en woonplaatsen der afgevaardigden met hun secundi en van punten voor het agendum wordt vóór of op 19 Mei a. s. ingewacht bij den eersten ondergeteekende.

Namens den Kerkeraad van Nijkerk:
J. G. Kunst, *h. t. scriba*.
A. Middelkoop, *h. t. scriba*.

Nijkerk, 11 April 1910.

Met dank aan den Heere deelen we mede, dat de Kerken A en B te Zaamslag, na approbatie der classis, ineengesmolten zijn. Schenke de Heere over dit gewichtige besluit Zijnen onmisbaren zegen.

Reeds worden stappen gedaan om tot den bouw eener nieuwe kerk over te gaan.

Namens den Kerkeraad:
A. Hoste, *h. t. scriba*.

Zaamslag, April 1910.

Voor Kinderen.

AAN VRAGERS.

In verband met het levensverhaal van Linnaeus, onlangs gegeven, schrijft de heer P. van V. te A het volgende:

Nu de geschiedenis van Linnaeus in de *Heraut* ten einde is, wensch ik u te vragen of u iets weet, dat hij zulk een prachtige zangstem had.

Eenige jaren geleden sprak ik met een oud-onderwijzer ook over genoemden persoon. En deze deelde mij toen als bijzonderheid mede, dat hij zoo prachtig zingen kon. Toen hij in Leiden was, ging hij ter kerk en zong ook de psalmen mee. Eens moet toen gebeurd zijn, dat hij geheel alleen zong. Eerst hadden die in zijn omgeving zaten gezwegen en dat zwijgen moet voortgeplant zijn totdat Linnaeus alleen zong.

Is u daarvan iets bekend?

Of moet dit tot de sprookjes verweezen worden?

Wij seggen vriendelijk dank voor deze opmerking. Linnaeus heeft over zijn eigen leven en werken vele aanteekeningen en berichten nagelaten. 't Is zeer wel mogelijk dat ook het boveuvermelde ontleend is aan deze mededeelingen, die ons niet ten dienste stonden. Omtrent de juistheid kunnen wij echter niet beslissen.

Een andere lezer, ook een V. te A., vraagt het volgende:

Heeft de naam nog beteekenis voor den persoon, welke den naam draagt? Zoo ja, hoe is dit mogelijk, daar de ouders welke hun kind een naam geven er niets van weten, wat van zulk een kindeke worden zal, noch hoe zulk een kind zal opgroeien.

Oorspronkelijk had elk mensch slechts één naam, en bestond het verschil tusschen voornaam en geslachtsnaam niet. Dit blijkt o. a. uit vele voornamen in den Bijbel. De naam werd gegeven in zeker verband met den persoon die hem zou dragen, 't zij om iets aangaande zijn wezen en karakter uit te drukken of wel wat men van hem hoopte. Zoo heette Jakob aldus naar een trek in zijn karakter, al blijkt niet hoe die ondersteld werd, Isaak naar een gebeurtenis in verband met zijn geboorte, Mozes naar zijn redding. Lamech noemde zijn zoon Noach, omdat hij in hem een toekomstigen trooster zag. Van wat beteekenis veranderde namen als Abraham en Israel zijn is wel bekend.

Dat echter ook oudtijds de naamgeving niet altijd betrouwbaar was, bewijst bijv. David, als hij een zijner kinderen Absalom noemt, d. i. zoon des vredes.

We weten hoe slecht die naam bij Absalom paste.

Tegenwoordig is de beteekenis van den naam voor den drager of draagster zoo goed als geheel vervallen. Iemand kan Philip heeten en toch nooit iets met paarden te maken willen hebben, al beduidt Philippus ook paardenminnaar. Evenzoo kan iemand die zeer onstandvastig is wel Piet of Petrus heeten, d. i. rotsman, en een nederig mensch den naam August dragen, schoon dat zeggen wil de verhevene. Een meisje dat Geertje heet is daarom nog niet begeerig, en wie Sophia heet niet altijd wijs, schoon de namen dit zouden aanduiden.

Een tweede vraag van denzelfden luidt:

Als 't niet te veel gevraagd is, zou ik gaarne van een grootere of kleinere reeks van de meest algemeene namen de beteekenis weten zooals o. a. Jakob, Jan (of Johannes), Klaas, Nanne, Hendrik enz.

Op deze vraag is het moeilijk hier een antwoord te geven, wijl dat nogal veel kon omvatten. Wellicht is daartoe later gelegenheid. We merken dus nu slechts op, dat in tal van bijbelverklaringen en handboeken, althans van de bijbelsche namen de beteekenis wordt gegeven. Deze namen nu zijn onder ons zeer menigvuldig, als men maar opmerkt, dat ze soms in vorm wat veranderen. Jan of Johan is hetzelfde als Johannes. Jakob, Kobus en Jakobus is eenerlei; zoo ook Piet, Peter en Petrus. Evenzoo is het met vrouwennamen als Betje van Elisabet, Leentje van Helena enz.

Op een vraag van W. H. v. G. te ... over Genesis 4:17 diene, dat Kain is gehuwd geweest met een der dochters van Adam en Eva. Dergelijk een huwelijk was in den toenmaligen toestand van het menschdom, dat nog slechts enkele leden telde, het eenig mogelijke. Later toen de menschen op aarde vermenigvuldigden, werden huwelijken tusschen naaste bloedverwanten verboden.

Onlangs, zoo schrijft T. W. te R., hoorde ik dat het woord „lam" dat „zwak" beduidt, afkomstig is van den naam van het dier „lam", daar dat ook zwak en teer is. Kan ik dat voor waarheid aannemen?

Vooreerst nog liever niet.

Het woord „lam", als naam van een dier, is een overoud woord, uit de taal der oude Germanen, onze voorouders. Het is dan ook nog in Germaansche talen te vinden als *lam, Lamm, lamb*.

Het andere „lam" of machteloos heeft met het eerste niets gemeen in oorsprong; het komt van het oude *lemen* of *lemja*, d. i. krachteloos maken, neerslaan. Vandaar dat men ook spreekt van „geslagen aan de voeten" voor „lam aan de voeten". Dit „lam" is eigenlijk hetzelfde als „loom", slap. Het oude woord *lemmeren*, d. i. krachteloos maken, hebben wij nog in „belemmeren".

Wie ooit lammeren heeft zien springen, zal trouwens toestemmen, dat zij alles behalve *lam* zijn.

BRIEFWISSELING.

A. C. G. te G. Zoodra mogelijk.

L. W. de W. M. te R. (N.-Amerika). Bij de eerste gelegenheid hopen we het in orde te brengen.

Hoogenbirk.

INGEZONDEN STUKKEN.

(*Buiten verantwoordelijkheid van de Redactie.*)

PREDIKT HET EVANGELIE ALLEN CREATUREN.

Het is in den West-mousson en Woensdagavond. Na de regenbui van 3 uur, die wel een wolkbreuk leek, heeft het al maar door gegeriimist, zooals men in Indië gewoon is te zeggen, in plaats van „gemotregend". En nu sedert een half uur lijkt het wel, of we weer eens een goede bui zullen krijgen. De bliksemschichten doorklieven de lucht, de donder doet zich al dichter en dichterbij hooren, de druppels worden grooter en vallen met meer geluid neder.

Het is doodsch en triest op straat.

Nu en dan dringt het geluid van een zacht, droomerig lied tot ons door. Een moeder wiegt al zingende haar kind in slaap.

Tusschen twee donderslagen in hoort men de lieflelijke tonen van de gamelan. Een eenzame, die het avonduur benut, om zich te oefenen op de groote koperen bekkens.

Overigens is het stil buiten.

We zijn hier is het hartje van de oude stad Batavia.

Midden in de Chineesche wijk.

Op een twintig meter afstands staat de kelenteng, de Chineesche afgodstempel; vandaar de naam van dit stadsgedeelte: kampong kelenteng.

Alleen Chineezen wonen hier, en Inlanders natuurlijk. Opvallend is het dan ook, hier te midden dezer Oosterlingen een Westerling aan te treffen, die heel op zijn gemak gezeten is in een langen rieten stoel op de voorgalerij van een Chineesch huis, waarboven met groote letters te lezen staat:

Contini School.
Sekola wolanda dan inggris.
(Hollandsche en Chineesche School).

Het is het hoofd der school, die wachtende is op de dingen, die komen zullen. De binnengalerij van de woning heeft hij, door de lessenaars van de schooltafels te scheiden en alzoo de zitbanken in twee rijen achter elkaar te plaatsen, veranderd in een klein vergaderlokaal. Voor de banken staat een tafeltje met een Bijbel en een glas water.

Daar houdt een dos-à-dos voor het erf stil. Twee personen stappen uit. Ze haasten zich onder dak te komen, want het regent nog altijd.

„Goeden avond, Br. Tiemersma, goeden avond. Dag Ferdinand. Dat treft ge niet. Als het zoo door blijft regenen, zal er wel niemand komen."

Met deze woorden verwelkomt de gastheer de twee binnenkomenden, die zooals men begrepen zal hebben, zendeling Tiemersma met zijn Inlandschen helper zijn.

De eerste meent, dat de bui wel spoedig over zal zijn, daar er nog al wind is. En als de koetsier betaald is en Br. T. even rondgekeken heeft om te zien of alles in orde is, maakt hij zich gereed, weer uit te gaan, zich niet storende aan den regen, die zijne zoo even geuite verwachting schijnt te zullen logenstraffen.

De broekspijpen worden omgeslagen; de pajong (regenscherm) opgestoken en daar gaan de twee het erf af, de straat op, plassend door het water.

De Chineesche winkels zijn alle nog open. Met de voeten onder zich gekruist, de pijp in den mond, zitten de Chineezen in gezelligen kout, hun stem verheffende boven het geruisch van den regen.

Onze twee wandelaars stappen door. Op een kruispunt blijven ze staan. Ze zetten zich in postuur.

Een telt: Een twee!

En dan klinkt het van onder de druipende pajongs:

Soewatoe Sobat njang satya ....
Een trouwe vriend woont in den Hemel.

Het tweede vers wordt een beetje luider ingezet; het schijnt, dat de stemmen tot in de huizen niet doordringen. Ja, toch. Daar komen een paar Chineezen in hun deurpost. Zoo iets hebben ze nog nooit beleefd.

Een orang blanda (Hollander) die staat te zingen!

Ja, dat hebben ze wel eens meer gehoord, maar dan waren het matroos maboh, (dronken matrozen) voor wie ze hun winkel sloten. Maar die daar nu zingen, zijn geen dronken blanda's: die eene lijkt Toewan padri (mijnheer de zendeling) wel. Want, hoewel het kerkje van Br. T. in een ander stadsgedeelte staat, kennen ze den zendeling toch wel.

Een meer vrijmoedig dan een ander, komt met opgestoken pajong een beetje dichter bij en luistert naar wat er gezongen wordt.

Een tweede lied wordt aangeheven, en als er meer en meer nontonners (luisteraars, toeschouwers) bij elkaar zijn, noodigt Br. Tiemersma ze uit tot de samenkomst om acht uur in de Contini-school.

Uitdrukkelijk wordt verklaard, dat een ieder welkom is en men niets te betalen heeft.

De twee zangers gaan nu verder en brengen op eene andere plaats, al zingende van hun Heer en Heiland, de uitnoodiging tot de weinigen die zijn toegeloopen, om in het schoolgebouw te komen luisteren naar de blijde boodschap die hun gebracht zal worden.

Intusschen zijn een paar Singke's (Chineezen in China geboren) leden van de gemeente, reeds in de school aangekomen. De regen is minder geworden en men hoopt, dat er nog wel enkelen zullen komen.